

Department of

Justice

www.dojni.gov.uk

PODSUMOWANIE KARTY PRAW

OFIARY:

Karta praw ofiar przestępstw

ZROZUMIENIE TWOICH PRAW I

POMOCY, JAKĄ MOŻESZ

OTRZYMAĆ

Jeżeli był/a Pan/i ofiarą przestępstwa (czynności stanowiących wykroczenie), **przysługuje** Panu/i dostęp do pewnych informacji i pomocy ze strony wymiaru sprawiedliwości. W jego skład wchodzi: Służby Policyjne Irlandii Północnej, Prokuratura Publiczna, Sądy i Trybunały Irlandii Północnej, Służba Więzienna Irlandii Północnej, Urząd Kuratora Irlandii Północnej, Agencja Sprawiedliwości dla Nieletnich (Youth Justice Agency) i organizacje wsparcia ofiar (Wsparcie Ofiar Irlandii Północnej (Victim Support NI) oraz Służba Pomocy Młodym Świadkom NSPCC (NSPCC Young Witness Service)).

Karta Praw Ofiary jest Kartą dla ofiar przestępstw. Wyjaśnia ona Pana/i prawa i poziom pomocy, którego można oczekiwać od wymienionych instytucji i organizacji. Większość form pomocy i praw opisanych w Karcie ma zastosowanie tylko wówczas, kiedy przestępstwo zgłoszono na Policję i powzięto postępowanie karne. Nawet jeżeli nikt nie zostanie ukarany, wciąż przysługiwać będą Panu/i prawa i możliwość skorzystania z pomocy instytucji opisanych w Karcie.¹ Niniejszy dokument podsumowuje najważniejsze zapisy i prawa wynikające z Karty. Nie stanowi on bezpośredniego przekładu treści Karty.² Pełne informacje dotyczące praw, ich zastosowania oraz warunków korzystania z nich znaleźć można w głównej Karcie. Poniższy tekst przedstawia krótkie podsumowanie głównych elementów – Karta zawiera ponad 22 prawa i więcej szczegółowych informacji o wszystkich przysługujących Panu/i prawach zawartych w Karcie. Przedstawia także wyjaśnienie co do warunków lub wyjątków odnośnie korzystania z praw.

Karta Praw Ofiary dostępna jest na www.nidirect.gov.uk/victimcharter. Informacje na temat odpowiednich służb oraz organizacji wsparcia, w tym specjalistycznych, można znaleźć na stronie www.nidirect.gov.uk/victimsupportorganisations lub w **Załączniku C** Karty.

Karta przeznaczona jest także dla służb, których obowiązkiem jest wykonywanie czynności zapisanych w Karcie i przestrzeganie Pana/i praw.

PRZEGLĄD PRAW

Mówiąc ogólnie, ma Pan/i **prawo** do:

- bycia postrzeganym i traktowanym sprawiedliwie, profesjonalnie, z godnością i szacunkiem;
- bycia rozumianym i do rozumienia – w Pana/i języku ojczystym, jeżeli jest taka konieczność;
- bycia informowanym/ą na bieżąco w ważnych momentach i otrzymywania odpowiednich informacji;

¹ Dotyczy to sytuacji, w których nikt nie został zidentyfikowany, schwytany, oskarżony, ścigany sądownie lub skazany za popełnione wobec Pana/i przestępstwo. Większość praw i czynności ze strony służb przysługuje tylko jeżeli podjęte są czynności postępowania karnego – jednak dostęp do organizacji wsparcia nie zależy od tego.

² Karta Praw Ofiary otrzyma statutową podstawę prawną w listopadzie 2015 roku, niniejsze podsumowanie nie. Co więcej, dla celów podsumowania najważniejszych zapisów Karty, znaczenie niektórych terminów mogło ulec niezamierzonym zmianom. W niektórych przypadkach wykonanie wszystkich czynności i założonych w Karcie standardów pomocy może nie być możliwe z uwagi na indywidualne przeszkody praktyczne lub operacyjne, na przykład jeżeli postępowanie przebiega niezwykle szybko.

- aby Pana/i potrzeby zostały wzięte pod uwagę przez służby;
- bycia poinformowanym o dostępnych formach pomocy oraz do przyrowadzenia osoby towarzyszącej dla wsparcia;
- ubiegania się o odszkodowanie, jeżeli był/a Pan/i ofiarą brutalnego przestępstwa;
- poproszenia o możliwość odwiedzenia sądu w celu zapoznania się z nim oraz przebywanie w odosobnieniu od oskarżonego, na ile jest to możliwe w sądzie;
- otrzymanie możliwości opowiedzenia w sądzie o tym jaką szkodę Pan/i poniósł/poniosła w następstwie przestępstwa, jeżeli sprawa będzie prowadzona przez sąd;
- zapytania o przebieg kary winowajcy; oraz
- poinformowania służb, jeżeli jest Pan/i niezadowolony/a z otrzymanej pomocy.

1. Bycie postrzeganym/ą i **traktowanym/ą** w grzeczny, dogodny, pełen szacunku, pełen wrażliwości, indywidualny, profesjonalny i pozbawiony dyskryminacji sposób.

2. Podejmowanie przez służby odpowiednich czynności, aby pomóc Panu/i **zrozumieć** co do Pana/i mówią i upewnić się, że one rozumieją to, co Pan/i mówi im.

3. Bycie **informowanym/ą o tym co się dzieje**, w terminach uzgodnionych z Policją, jeżeli Policja przeprowadza śledztwo.

4. **Otrzymywanie informacji** na temat:

- czego można się spodziewać ze strony wymiaru sprawiedliwości;
- numeru referencyjnego przestępstwa;
- pomocy i wsparcia dostępnego dla Pana/i (w tym informacji o specjalistycznych organizacjach wsparcia);
- decyzji o tym, aby nie kontynuować lub zakończyć dochodzenie;
- decyzji o tym, aby nikogo nie ścigać sądownie;
- przestępstw, za które oskarżony jest ścigany;
- daty, godziny i miejsca najważniejszych przesłuchań sądowych (rozprawie¹, wydaniu wyroku i odwołaniu);
- wyniku związanych ze sprawą przesłuchań o ustanowienie kaucji (jeżeli ma to na Pana/Panią bezpośredni wpływ) i rozprawy;
- ubieganiu się o zwrot kosztów, jeżeli musiał/a Pan/i zeznawać;
- ubieganiu się o zwrot kosztów (na życzenie); oraz
- programach informowania ofiar (w stosownych przypadkach).

5. Posiadanie **dostępu do darmowych tłumaczeń ustnych lub pisemnych**, na życzenie, jeżeli nie mówi lub rozumie Pan/i po angielsku, podczas:

- zgłaszania przestępstwa
- otrzymania potwierdzenia wystąpienia przestępstwa;
- otrzymywania informacji o godzinie, terminie i miejscu najważniejszych przesłuchań sądowych;
- składania zeznań; oraz
- otrzymywania

¹ Dla celów tej Karty, informacje odnośnie rozprawy dotyczyć będą rozprawy prowadzonej przez sąd Magistrates' Court.

informacji o wyniku rozprawy.

6. **Przyprowadzenie** wybranej przez siebie osoby towarzyszącej, aby **wspierała** Pana/Panią podczas spotkań z przedstawicielami służb, chyba że nie leży to w Pana/i interesie lub mogłoby wpłynąć na przebieg sprawy.

7. Bycie skierowanym/ą i posiadanie dostępu do darmowych, poufnych czynności (w tym specjalistycznego wsparcia), które mogą Panu/i pomóc, w zależności od potrzeb – **organizacje wsparcia**.

8. **Ocena Pana/i potrzeb** w celu ustalenia, czy potrzebuje Pan/i dodatkowej pomocy podczas składania zeznań na Policji lub w sądzie.

9. Bycie **przesłuchanym/ą** przez Policję jak najmniej razy – **tylko jeżeli jest to konieczne dla śledztwa** – i obecność wybranej osoby towarzyszącej (chyba że przeszkodziłoby to w śledztwie).

10. Bycie poinformowanym/ą czy podejrzany będzie **ścigany sądownie czy nie** oraz prawo do poproszenia o opis decyzji o nie ściganiu.

11. **Otrzymanie z powrotem przedmiotów**, które do Pani/a należą, tak szybko jak to możliwe, jeżeli zostały zatrzymane jako dowody, chyba że są wymagane dla celów śledztwa lub postępowania sądowego lub jeżeli ich zwrot stanowiłby przestępstwo.

12. Ubieganie się o **odszkodowanie**, jeżeli jest się ofiarą brutalnego przestępstwa (w okresie dwóch lat od incydentu, który wywołał szkodę).

13. Możliwość złożenia **pisemnego oświadczenia** skierowanego do sądu na temat skutków przestępstwa w Pana/i życiu, jeżeli postępowanie będzie prowadzone w sądzie.

14. Bycie poinformowanym o konieczności **złożenia zeznań w sądzie** oraz otrzymanie informacji pomocnych w przygotowaniu się do tego.

15. Przedyskutowanie Pana/i potrzeb z **funkcjonariuszem prowadzącym sprawę w Jednostce dla Ofiar i Świadków**

16. Poproszenie o **wizytę zapoznawczą w sądzie** przed przesłuchaniem, o wejście do budynku innymi drzwiami niż

17. Bycie **chronionym przed kontaktem** z domniemanym sprawcą w sądzie, w miarę możliwości.

(Victim and Witness Care Unit) oraz bycie skierowanym do odpowiedniej organizacji wsparcia dla ofiar, jeżeli jest to stosowne, która może udzielić Panu/i porady (włączając specjalistyczne organizacje)..

podejrzany i o skierowanie do osobnej poczekalni, jeżeli jest to możliwe.

18. Jeżeli bierze Pan/i udział w programach w których **jest Pan/i w kontakcie ze sprawcą**, bycie **chronionym**.

19. Bycie informowanym o tym, kiedy sprawca opuści areszt lub szpital lub będzie pod nadzorem policyjnym w ramach odbywania kary, jeżeli weźmie Pan/i udział w odpowiednim **programie informowania ofiar** (w przypadku wyroków w wymiarze 6 miesięcy lub dłuższych).

20. Zgłaszanie wątpliwości służbom lub niezależnym organom, jeżeli **nie jest Pan/i zadowolony/a** z otrzymanej pomocy lub myśli Pan/i, że Pana/i prawa wynikające z Karty nie są przestrzegane.

21. Otrzymywanie pomocy od osób **odpowiednio przeszkolonych** w kontakcie z ofiarami.

22. Szereg form wsparcia i pomocy, jeżeli **mieszka Pan/i w innym kraju UE**.

Schemat blokowy postępowania wymiaru sprawiedliwości

1. Zgłoszenie przestępstwa

Proces rozpoczyna się, kiedy ofiara (lub inna osoba świadoma tego co się stało) zgłasza przestępstwo na Policję. Przypadek każdej ofiary będzie inny i Pana/i potrzeby mogą zmieniać się w różnych momentach postępowania.

2. Organizacje wsparcia

Może się Pan/i zgłosić do organizacji wsparcia, w tym wsparcia specjalistycznego, niezależnie od tego, czy zgłosi Pan/i przestępstwo na Policję. Można się skontaktować z organizacją Wsparcia Ofiar Irlandii Północnej (028 9024 3133), która to organizacja może Panu/i doradzić w sprawach specjalistycznego wsparcia. Więcej informacji można znaleźć na stronie www.victimsupportni.co.uk.

3. Śledztwo policyjne

Policja przeprowadzi śledztwo w sprawie przestępstwa i sprawdzi, jakiego wsparcia może Pan/i potrzebować. Przekaze też Pani/Pana sprawę do Organizacji Wsparcia Ofiar Irlandii Północnej. Może zaistnieć konieczność złożenia przez Panią/Pana zeznań. Policja poinformuje też Pana/Panią o tym, czy zidentyfikowano podejrzanego i będzie Pana/Panią informować na bieżąco. W przypadku braku podejrzanego lub braku wystarczających dowodów, śledztwo może zostać zamknięte. W pewnych przypadkach, Policja może poprowadzić sprawę w sposób nie zmierzający do skierowania jej do sądu.

4. Czy sprawa trafi do sądu?

Jeżeli Policja prześle akta sprawy do Publicznej Prokuratury, prokurator zdecyduje czy są wystarczające dowody, aby sprawa trafiła do sądu, oraz czy leży to w interesie publicznym. W niektórych przypadkach prokurator może na przykład zdecydować, że odpowiednie jest zastosowanie pouczenia. Jednostka dla Ofiar i Świadków poinformuje Pana/Panią o tej decyzji. Jeżeli sprawa trafi do sądu, Jednostka sprawdzi, jakiego Pan/i potrzebuje wsparcia i poinformuje Pana/Panią o tym, jak złożyć osobiste oświadczenie ofiary przestępstwa. Poinformuje ona także Pana/Panią czy konieczne będzie składanie zeznań w sądzie.

5. Przygotowanie się do sądu

W zależności od Pana/i wieku możliwe jest otrzymanie pomocy od organizacji Wsparcia Ofiar i Świadków Irlandii Północnej (dla dorosłych powyżej 18. roku życia) lub NSPCC Służby Pomocy Młodym Świadkom (dla osób poniżej 18. roku życia). Może temu towarzyszyć wizyta w sądzie, aby mógł/mogła się Pan/i przekonać czego oczekiwać.

6. Rozprawa i składanie zeznań

Jeżeli oskarżony przyzna się do winy przed rozpoczęciem procesu, zazwyczaj nie będzie Pan/i musiał/a składać zeznań. Jeżeli proces się rozpocznie, Jednostka dla Ofiar i Świadków będzie Pana/Panią informować o tym co się dzieje i co musi Pan/i zrobić. Upewni się ona także ponownie co do wymaganego wsparcia. Jeżeli ma Pan/i dodatkowe potrzeby, możliwe jest otrzymanie dodatkowej pomocy (znanej jako 'specjalne środki') jeżeli Pan/i o nią poprosi i sędzia wyda zgodę.

7. Wynik

Jednostka dla Ofiar i Świadków poinformuje Pana/Panią o wyniku postępowania. Jeżeli oskarżony zostanie uznany za winnego lub przyzna się do winy, Jednostka poinformuje Pana/Panią o wyroku i jego znaczeniu.

8. Po procesie

W przypadku wyroku w wymiarze sześciu lub więcej miesięcy, jeśli oskarżony będzie nadzorowany przez Prokuraturę Irlandii Północnej lub poddany leczeniu szpitalnemu, Jednostka dla Ofiar i Świadków prześle Panu/i szczegóły dotyczące programu informowania ofiary po skazaniu.

Bardziej szczegółowy schemat znajduje się w **Załączniku D** Karty Praw Ofiary (www.nidirect.gov.uk/victimcharter). Przypadek każdej ofiary jest inny i wymiar Pana/i potrzeb może zmieniać się w różnych momentach postępowania.

Czy przysługują mi prawa wynikające z Karty?

Jeżeli jest Pan/i bezpośrednią ofiarą przestępstwa i zgłosił/a je na Policję,

przysługują Panu/i prawa i pomoc wynikające z Karty Praw Ofiary. Ma to zastosowanie również wtedy, gdy jest Pan/i spokrewniony/a z oskarżonym. Innymi osobami, którym przysługują prawa wynikające z Karty, są:

- (i) członek rodziny lub przedstawiciel osoby, która zmarła po zaistnieniu przestępstwa, niezależnie czy ich śmierć była bezpośrednim skutkiem przestępstwa czy nie;
- (ii) członek rodziny (lub przedstawiciel, zazwyczaj w sytuacji, gdy nie ma członka rodziny lub brak zgody co do członka rodziny), w sytuacji, gdy nieuzasadnione byłoby oczekiwanie, że Pan/i (ofiara zbrodni) będzie brać udział w czynnościach służb samodzielnie, ze względu na stan psychiczny lub fizyczny;
- (iii) rodzic dziecka lub osoby młodej (może brać udział w czynnościach razem lub w zamian dziecka).

Panu/i i członkowie Pana/i rodziny także mają prawo do skorzystania z pomocy organizacji wsparcia, w tym wsparcia specjalistycznego, nawet jeśli nie zgłosił/a Pan/i przestępstwa na Policję. W trakcie kontaktu z wymiarem sprawiedliwości ma Pan/i **prawo** do korzystania z pomocy osób specjalnie przeszkolonych do wykonywania swoich czynności i kontaktu z ofiarami.

Organizacje wsparcia

Może Pan/i zostać skierowany/a i mieć dostęp do darmowych organizacji udzielających wsparcia, które mogą Panu/i pomóc w zależności od potrzeb. Dotyczy to także wsparcia udzielanego przez Wsparcie Ofiar Irlandii Północnej¹ oraz Służby Pomocy Młodym Świadkom NSPCC.

Wsparcie Ofiar Irlandii Północnej udziela pomocy ludziom, którzy byli ofiarami lub świadkami przestępstwa. Organizacja udziela wsparcia psychicznego, informacji i praktycznej pomocy ofiarom, świadkom i innym osobom dotkniętym przestępstwem poprzez działania o charakterze społecznym, skierowane do świadków, i pomoc w ubieganiu się o odszkodowanie. Organizacja może udzielić wsparcia, nawet jeśli nie chce Pan/i zgłosić przestępstwa policji. Może ona skierować Pana/Panią do specjalistycznej organizacji wsparcia w miarę potrzeb. Służby Pomocy Młodym Świadkom NSPCC² udzielają pomocy i informacji dzieciom i młodym osobom poniżej 18. roku życia, które być może będą musiały składać zeznania w sądzie. Organizacja stara się także pomagać rodzicom i opiekunom wspierać dzieci i osoby młode podczas trwania postępowania sądowego.

Aby porozmawiać poufnie o tym, co się Panu/i przydarzyło, lub omówić wszelkie wątpliwości, może Pan/i zadzwonić do Wsparcia Ofiar Irlandii Północnej pod numerem 028 9024 3133. Dostępne są także dodatkowe formy pomocy dla poszczególnych typów ofiary przestępstw:

Dzieci i osoby młode:

- NSPCC Irlandia Północna 028 9035 1135.
- NSPCC Służby Pomocy Młodym Świadkom (przy sądzie) 028 9448 7533.

¹ www.victimsupportni.co.uk/

² www.nspcc.org.uk/what-we-do/the-work-we-do/services-for-children/young-witness-service/young-witness-service_wda100687.html

Przemoc domowa:

- 24-godzinna linia wsparcia ofiar przemocy domowej i seksualnej 0808 802 1414.
- Pomoc dla Kobiet 028 9024 9041.
- Projekt Pomocy Mężczyznom 028 9024 1929.

Przestępstwa związane z prześladowaniem i/lub dyskryminacją:

- Dane organizacji wspierających ofiary przestępstw związanych z prześladowaniem lub dyskryminacją można znaleźć w **Załączniku C** Karty Praw Ofiary lub na www.nidirect.gov.uk/victimssupportorganisations. Odnosi się to także do koordynatora Organizacji Wsparcia Ofiar Irlandii Północnej, który może skierować Pana/Panią do odpowiedniego adwokata.

Morderstwo/zabójstwo:

- Cruse Wsparcie w Żałobie 028 9079 2419 lub 0844 477 9400.
- Wsparcie po Morderstwie i Zabójstwie w Irlandii Północnej 028 9442 9009.
- Wsparcie dla Rodzin 028 9262 8050.

Śmierć w wypadku drogowym:

- Organizacja Brake 0845 603 8570.
- Cruse Wsparcie w Żałobie 028 9079 2419 lub 0844 477 9400.

Przemoc na tle seksualnym:

- 24-godzinna linia wsparcia ofiar przemocy domowej i seksualnej 0808 802 1414.
- Organizacja Nexus 028 9032 6803.
- Centrum Skierowań Ofiar Przemocy na Tle Seksualnym The Rowan 0800 389 4424.

Przemyt ludzi:

- Pomoc imigrantom, 24-godzinna linia 077 6666 8781 lub 013 0420 3977.
- Nowoczesne niewolnictwo, 24-godzinna linia 0800 0121 700.
- Patrz także: przemoc domowa powyżej.

Dane kontaktowe organizacji wsparcia, włączając wsparcie specjalistyczne (na przykład dla rodzin w żałobie lub ofiar przemocy domowej lub na tle seksualnym, przestępstw związanych z prześladowaniem/dyskryminacją lub przemytem ludzi) można znaleźć w **Załączniku C** Karty Praw Ofiary na www.nidirect.gov.uk/victimssupportorganisations.

Bycie zrozumianym

Ma Pan/i **prawo** do tego, aby służby udzielające Panu/i pomocy powzięły odpowiednie środki, aby pomóc Panu/i zrozumieć co do Pana/i mówią i aby upewnić się, że one rozumieją co Pan/i mówi im (na przykład, używając zarejestrowanego pośrednika, podczas gdy składa Pan/i zeznania na Policji lub w sądzie).

W czasie kontaktów z wymiarem sprawiedliwości ma Pan/i także **prawo** do darmowych tłumaczeń pisemnych i ustnych na żądanie,¹ jeżeli nie mówi i rozumie

¹ Może Pan/i o to poprosić lub ktoś może poprosić w Pani/a imieniu.

Pan/i po angielsku, podczas:

- Zgłaszania przestępstwa
- otrzymywania potwierdzenia zaistnienia przestępstwa;
- składania zeznań;
- otrzymywania informacji o wyznaczonych datach, godzinach i miejscach najważniejszych przesłuchań sądowych (rozprawa, odwołania, wydanie wyroku); oraz
- otrzymywania informacji o wyniku przesłuchań o ustanowienie kaucji (jeżeli ma to na Pana/Panią bezpośredni wpływ) i procesu.

Może Pan/i poprosić o informacje o przebiegu swojej sprawy w formie, która najlepiej odpowiada Pani/a potrzebom (na przykład telefonicznie, poprzez email lub na piśmie). Ma Pan/i **prawo** do przyprowadzenia osoby towarzyszącej, aby wspierała Pana/Panią w czasie kontaktów z służbami, chyba że nie leży to w Pani/a najlepszym interesie lub mogłoby negatywnie wpłynąć na sprawę. Ma Pan/i też **prawo** do skorzystania z szeregu form wsparcia i pomocy, jeżeli normalnie mieszka Pan/i w innym kraju UE.

Zgłaszanie przestępstwa

Może Pan/i zgłosić przestępstwo na Policję w następujące sposoby:

Sytuacja awaryjna: W sytuacji awaryjnej należy zadzwonić pod numer 999 lub 18000 dla użytkowników telefonu tekstowego. Jest to sytuacja, w której doszło do poważnych obrażeń lub przestępstwo ma właśnie miejsce, a podejrzani są obecni na miejscu zdarzenia.

Sytuacja nie awaryjna: Jeżeli zajście nie wymaga natychmiastowej pomocy prosimy zadzwonić pod numer 101.

Przestępstwo na tle dyskryminacji/prześladowania: Jeżeli zajście nie wymaga natychmiastowej pomocy prosimy zadzwonić pod numer 101, następnie wybrać 2. Można też zgłosić przestępstwo internetowo www.urzone.com/hatecrime/hatecrime.asp. Jest to dodatkowa opcja zgłaszania przestępstw, poza innymi wymienionymi w tej sekcji.

Zgłoszenie przez osobę trzecią: Jeżeli naprawdę nie chce lub nie może Pan/i zgłosić przestępstwa samodzielnie, ktoś inny może zgłosić je za Pana/Panią, na przykład członek rodziny, przedstawiciel lub organizacja wolontariatu. To oni przeprowadzą pierwszy kontakt z Policją. Pan/i weźmie udział w dalszych etapach postępowania.

Crimestoppers: Jeżeli nie chce Pan/i podawać swojego imienia, może Pan/i zgłosić przestępstwo anonimowo, dzwoniąc pod darmowy numer fundacji charytatywnej Crimestoppers 0800 555 111. Organizacja nie jest częścią Policji.

Odwiedź pobliski komisariat: Jeżeli incydent nie wymaga natychmiastowej pomocy, może Pan/i też zgłosić go na lokalnym komisariacie w godzinach otwarcia.

Incydent w porcie lub na lotnisku: Jeżeli do incydentu doszło na terenie Międzynarodowego Lotniska w Belfaście lub w porcie w Belfaście, należy skontaktować się z Siłami Policyjnymi Międzynarodowego Lotniska w Belfaście pod

numerem 028 9448 4400 (wewnętrzny 4412)/kom. 077 1081 9183 lub z Policją Portu w Belfaście pod numerem 028 9055 3000. Jeżeli doszło do poważnego incydentu, takiego jak zabójstwo lub akt terrorystyczny czy napaść z bronią, można go także zgłosić Policji Irlandii Północnej. Incydentami zachodzącymi na Miejskim Lotnisku w Belfaście zajmuje się Policja Irlandii Północnej; dane kontaktowe jak wyżej.

Rzecznik praw osób korzystających z pomocy Policji: Jeżeli uważa Pan/i, że funkcjonariusz Policji popełnił przestępstwo, należy zgłosić to do Rzecznika praw osób korzystających z pomocy Policji, który przeprowadzi dochodzenie i może złożyć rekomendację do Dyrektora Publicznej Prokuratury, by wszcząć postępowanie karne.

Jeżeli zgłosi Pan/i przestępstwo na Policję, ma Pan/i **prawo** otrzymać informacje o tym, czego można oczekiwać ze strony wymiaru sprawiedliwości, na przykład w postaci broszury o informowaniu ofiar lub przestępstwach, lub adres strony internetowej, która zawiera takie informacje, bez zbędnej zwłoki¹. Informacja ta zawierać będzie dane kontaktowe organizacji specjalistycznego wsparcia. Policja poda Panu/i także numer referencyjny przestępstwa.

Ma Pan/i **prawo**, aby Policja przekazała Pana/i dane organizacji wsparcia dla ofiar, aby mógł/mogła Pan/i otrzymać informacje o dostępnych formach pomocy, w tym specjalistycznych. Nie musi Pan/i z nich korzystać.

Dochodzenie policyjne

Ma Pan/i **prawo**, aby Policja wzięła pod uwagę Pana/i potrzeby w celu ustalenia, czy potrzebuje Pan/i dodatkowej pomocy, aby złożyć zeznania najlepiej jak to możliwe na Policji lub w sądzie, włączając środki specjalne, jeżeli jest to wymagane.

Może Pan/i zostać poproszony/a przez Policję o złożenie oświadczenia jako świadek na temat wydarzeń podczas popełnionego przestępstwa. Będą się na to składać szczegóły co do czasu i miejsca popełnienia przestępstwa, oraz tego co Pan/i widział/a.

Ma Pan/i **prawo** do bycia przesłuchiwanym/ą przez Policję tak niewiele razy, jak to możliwe – tylko jeśli jest to konieczne dla dochodzenia – i do obecności osoby towarzyszącej (chyba że przeszkodziłoby to w śledztwie).

Policja powinna informować Pana/Panią o postępowaniu dochodzenia. Ma Pan/i **prawo** do otrzymania bieżących informacji, w okresie 10 dni, na temat czynności dochodzeniowych w sprawie przestępstwa. Jeżeli jest to stosowne, Policja udzieli Panu/i dalszych informacji i uzgodni z Panem/Panią terminy udzielania dalszych informacji. Policja poinformuje Pana/Panią, jeżeli ktoś zostanie aresztowany lub jeżeli podejrzany zostanie oskarżony lub wezwany do stawienia się w sądzie. Zostanie Pan/i także poinformowany/a o decyzji o niekontynuowaniu dochodzenia.

Ma Pan/i **prawo** otrzymać z powrotem Pana/i przedmioty bez zbędnej zwłoki, chyba że wciąż są potrzebne do celów śledztwa lub postępowania sądowego, posiadanie ich jest nielegalne, przedmiot jest nielegalny lub jeżeli zwrot przedmiotów stanowiłby przestępstwo.

¹ W ramach niniejszego dokumentu, termin ‘bez zbędnej zwłoki’ oznacza pięć dni roboczych. Dotyczy to także pięciu dni roboczych od poinformowania służb o powziętej decyzji, od podjęcia decyzji przez służby lub od poinformowania służb o wyniki sprawy, w miarę stosowności.

Środki specjalne

Jeżeli jest Pan/i osobą szczególnej troski lub zastraszoną ofiarą,¹ lub ma Pan/i specjalne potrzeby zdiagnozowane w ramach oceny osobistej, może Pan/i poprosić Prokuraturę Publiczną o rozważenie czy stosowne jest podjęcie środków specjalnych², aby pomóc Panu/i złożyć zeznania najlepiej jak to możliwe. Ma Pan/i prawo do otrzymania wyjaśnień na temat środków specjalnych, jeżeli mogą być one zastosowane. Pana/i chęć skorzystania z pomocy lub środków specjalnych, lub jej brak, będzie wzięta pod uwagę. Publiczna Prokuratura wystąpi o zastosowanie środków specjalnych do sędziego, jeżeli jest to stosowne. Sędzia podejmie ostateczną decyzję co do zastosowania jakichkolwiek środków specjalnych. Wliczają się do nich:

- ekrany/zastony w sali sądowej, aby nie musiał/a Pan/i patrzeć na oskarżonego i w niektórych przypadkach, na ludzi w galerii podczas składania zeznań;
- połączenie video na żywo, pozwalające Panu/i złożyć zeznania poza salą sądową;
- składanie zeznań w odosobnieniu – galeria publiczna może zostać opróżniona w sprawach dotyczących przestępstw na tle seksualnym, przemytu ludzi lub niewolnictwa lub jeżeli sąd uzna, że ktoś może próbować Pana/Panią zastraszyć;
- zdjęcie peruk i szat przez sędziów i prawników biorących udział w sprawie;
- skorzystanie z nagrań video z zeznań;
- pomoc ze strony zarejestrowanego pośrednika (osoby pomagającej Panu/i złożyć zeznania w przypadku poważnych trudności z komunikacją); oraz
- użycie pomocy komunikacyjnych.

Decyzja o postępowaniu karnym

Po zgłoszeniu przestępstwa na Policję, w wyniku śledztwa wobec podejrzanego może zostać wszczęte postępowanie karne. Publiczna Prokuratura podejmie decyzję o wszczęciu postępowania karnego na podstawie testu składającego się z dwóch elementów:

- test dowodowy – czy istnieją wystarczające dowody, aby stworzyć rozsądny prospekt skazania?
- test interesu publicznego – czy wszczęcie postępowania karnego leży w publicznym interesie?

Ma Pan/i **prawo** do otrzymania informacji od Jednostki dla Ofiar i Świadków o tym, czy wobec podejrzanego wszczęte zostanie postępowanie karne czy nie, otrzymania uzasadnienia decyzji o nie wszczynaniu postępowania karnego i do poproszenia o przegląd tej decyzji. Jednostka dla Ofiar i Świadków jest pojedynczym, poinformowanym punktem kontaktowym dla ofiar i świadków, od chwili otrzymania przez Prokuraturę Publiczną akt dochodzenia do zakończenia czynności

¹ Ofiara specjalnej troski, podczas składania zeznań, to osoba poniżej 18 roku życia w czasie wystąpienia przestępstwa lub osoba, której jakoś zeznań może ulec pogorszeniu w wyniku problemów ze zdrowiem psychicznym, trudności w uczeniu się lub w komunikacji, lub na skutek niepełnosprawności fizycznej. Ofiara zastraszonej to osoba, której jakoś zeznań może ulec pogorszeniu w wyniku strachu lub stresu związanego z zeznawaniem. Ofiary przestępstw seksualnych, przemytu ludzi lub niewolnictwa automatycznie klasyfikowane są do tej kategorii.

² www.psnj.police.uk/special_measures_leaflet.pdf

apelacyjnych. Pracownik Jednostki zostanie Panu/i przydzielony jako opiekun Pana/i sprawy i otrzyma Pan/i jego dane kontaktowe na wypadek jakichkolwiek pytań odnośnie Pana/i sprawy. Będzie on pomagać Panu/i aż do zakończenia sprawy.

Osobiste oświadczenie ofiary

Osobiste oświadczenie ofiary jest pisemnym oświadczeniem skierowanym do sądu na temat tego, jak przestępstwo wpłynęło lub dalej na Pana/Panią wpływa. Ma Pan/i **prawo** do otrzymania możliwości napisania osobistego oświadczenia ofiary, jeżeli sprawa ma trafić do sądu. Jednostka dla Ofiar i Świadków wyśle Panu/i broszurę na ten temat, kiedy zapadnie decyzja o wszczęciu postępowania karnego. Napisanie osobistego oświadczenia ofiary pozwala przedstawić Pana/i opinię podczas procesu sądowego. Decyzja o napisaniu go należy do Pana/i; nie musi Pan/i go pisać jeżeli Pan/i nie chce.

Osobiste oświadczenie ofiary pozwoli Panu/i wyjaśnić własnymi słowami jaki wpływ miało lub ma popełnione przestępstwo na Pana/Panią, na przykład pod względem fizycznym, emocjonalnym, finansowym lub innym. Jeżeli przygotowuje Pan/i oświadczenie nie będąc ofiarą lub członkiem rodziny pogrążonym w żałobie, na przykład partnerem lub przedstawicielem, może Pan/i opisać w jaki sposób przestępstwo dotknęło zarówno Pana/Panią jak i ofiarę. Nie należy przedstawiać poglądów o oskarżonym lub karze, którą według Pana/i należy wymierzyć.

Osobiste oświadczenie ofiary zostanie użyte w sądzie jeżeli oskarżony zostanie uznany winnym lub przyzna się do winy. Zapozna się z nim Prokurator, oskarżony, jego przedstawiciel i sędzia. W niektórych przypadkach niemożliwym może być wzięcie pod uwagę osobistego oświadczenia ofiary, jeżeli proces przebiega bardzo szybko.

Udanie się do sądu

Jeżeli Pana/i sprawa trafi do sądu, może Pan/i zostać wezwany/a jako świadek w procesie. Zazwyczaj nie będzie musiał/a Pan/i zeznawać, jeżeli oskarżony przyzna się do winy. Jeżeli oskarżony nie przyzna się do winy, Jednostka dla Ofiar i Świadków poinformuje Pana/Panią, czy konieczne jest składanie zeznań w sądzie.

Ma Pan/i **prawo** otrzymać informacje od Jednostki dla Ofiar i Świadków o godzinie, terminie i miejscu najważniejszych przesłuchań sądowych (proces, wydanie wyroku i odwołanie) oraz czy oskarżony został wypuszczony za kaucją lub czy przebywa w areszcie do rozpoczęcia procesu. Zostanie Pan/i poinformowany/a jeżeli przesłuchania nie odbędą się w planowanym terminie (są opóźnione) i informację z jakiego powodu. W niektórych przypadkach może być tylko możliwe poinformowanie o tym Pana/i w planowym dniu przesłuchania, jeżeli będzie Pan/i w sądzie, lub później, jeżeli nie będzie Pana/i w sądzie.

Ma Pan/i **prawo** do otrzymania informacji o tym czy musi Pan/i zeznawać w sądzie oraz informacji w celu przygotowania się do tego. Ma Pan/i **prawo** do przedyskutowania wszelkich potrzeb z opiekunem Pana/i sprawy w Jednostce dla Ofiar i Świadków i bycia skierowanym/ą do odpowiedniej organizacji wsparcia ofiar, jeżeli jest to stosowne. Wlicza się w to rozpatrzenie czy przysługują Panu/i środki specjalne i jakie środki pomogą Panu/i złożyć zeznania najlepiej jak to możliwe. Ma Pan/i **prawo** do poproszenia organizacji wsparcia ofiar o zorganizowanie wizyty

zapoznawczej w sądzie przed przesłuchaniem. Może one także udzielić informacji o specjalistycznych formach pomocy.

Proces

Jeżeli będzie Pan/i zeznawać, zazwyczaj będzie Pan/i mógł/mogła obserwować proces po złożeniu zeznań. Jeżeli nie zeznaje Pan/i, może Pan/i obserwować proces od początku, chyba że sędzia zdecyduje o opróżnieniu galerii publicznej..

Składanie zeznań

Jeżeli jest Pan/i ofiarą przestępstwa i składa zeznania w sądzie, ma Pan/i **prawo** do:

- obejrzenia pliku video w Internecie o tym, czego można oczekiwać w sądzie;¹
- wypróbowania korzystania z przekazu video na żywo przed rozpoczęciem procesu, jeżeli będzie Pan/i z niego korzystać składając zeznania, o ile jest to możliwe;
- zapytania służb Sądów i Trybunałów Irlandii Północnej, czy możliwe jest wejście do sądu innymi drzwiami niż oskarżony i przebywanie w innej poczekalni, w miarę możliwości;
- bycia chronionym przed kontaktem z oskarżonym w sądzie, w miarę możliwości;
- spotkania się z przedstawicielem organizacji wsparcia ofiar po przybyciu do sądu, jeżeli wyrazi Pan/i taką prośbę i zostanie to zorganizowane przed przybyciem do sądu;
- bycia poinformowanym przez prokuratora lub reprezentanta Prokuratury Publicznej o tym, jak długo może będzie Pan/i musiał/a czekać przed złożeniem zeznań i do otrzymywania informacji na bieżąco w ciągu dnia, jeżeli jest to możliwe w danej sytuacji;
- otrzymania wyjaśnienia od prokuratora lub reprezentanta Prokuratury Publicznej, jeżeli opóźnienie jest większe niż przewidywano, jeżeli jest to możliwe;
- przygotowania przez służby Sądów i Trybunałów Irlandii Północnej środków specjalnych, jeżeli zagwarantował je sąd;
- otrzymania odpowiedzi na pytania o sąd od reprezentanta organizacji wsparcia ofiar lub bycia skierowanym przez niego do innej osoby, która może odpowiedzieć na pytania.

Wyrok

Ma Pan/i **prawo** do otrzymania informacji od Jednostki dla Ofiar i Świadków o wyniku procesu, wydanym wyroku i co on oznacza (na przykład, że osoba została uznana winną pewnych przestępstw i skazana na karę więzienia). Ma Pan/i **prawo** do otrzymania informacji od Jednostki dla Ofiar i Świadków o tej decyzji bez zbędnej zwłoki.

Jeżeli skazany odwoła się od skazania lub wyroku, ma Pan/i **prawo** do otrzymania informacji na ten temat od Jednostki dla Ofiar i Świadków. Jednostka powinna powiadomić Pana/Panią o terminie i miejscu przesłuchania odwołania oraz o jego wyniku. Ma Pan/i także **prawo** do otrzymania informacji od Jednostki dla Ofiar i Świadków na temat tego, kiedy i jak może Pan/i ubiegać się o zwrot kosztów, jeżeli

¹ www.nidirect.gov.uk/index/information-and-services/crime-justice-and-the-law/going-to-court.htm

wezvano Pana/Panią do sądu w celu złożenia zeznań. Wskazówki i informacje o stawkach w ramach wydatków według PPS można znaleźć pod adresem www.ppsni.gov.uk. Ma Pan/i **prawo** do otrzymania zwrotu poniesionych kosztów po złożeniu zeznań w sądzie lub wizycie w sądzie celem ich złożenia.

Po procesie

Po zakończeniu procesu może Pan/i zostać skierowany/a do organizacji wsparcia ofiar, jeżeli jest to stosowne i możliwe. Pomoc jest dostępna przed, w trakcie i przez stosowny czas także po zakończeniu postępowania karnego. Członkowie Pana/i rodziny także mają **prawo** do otrzymania wsparcia, w zależności od ich potrzeb i stopnia poniesionych przez Pana/Panią szkód.

Odszkodowanie

Jeżeli był/a Pan/i ofiarą brutalnego przestępstwa, może przysługiwać Panu/i odszkodowanie i ma Pan/i **prawo** ubiegać się o nie w Biurze Odszkodowań (Compensation Services). Powinien/powinna Pan/i złożyć wniosek o odszkodowanie w ciągu dwóch lat od incydentu, który spowodował szkodę. Organizacja Wsparcia Ofiar Irlandii Północnej może udzielić informacji, porady i wsparcia podczas procesu ubiegania się o odszkodowanie. Może Pan/i skorzystać z usług prawnika, ale pomoc oferowana przez organizację Wsparcia Ofiar jest poufna i darmowa, dodatkowo otrzymane odszkodowanie zostanie wypłacone Panu/i w całości bez potrąceń. Może Pan/i poprosić organizację Wsparcia Ofiar o pomoc przy wypełnianiu i w trakcie rozpatrywania wniosku.

Jeżeli powiadomi Pan/i Biuro Odszkodowań przy Departamencie Sprawiedliwości, że chce Pan/i złożyć wniosek o odszkodowanie, ma Pan/i **prawo** otrzymać od nich informacje potrzebne do wypełnienia wniosku, w tym dokładne informacje o tym jak i na jakich warunkach może Pan/i otrzymać odszkodowanie.

Programy informowania ofiar

Jeżeli skazany otrzymuje wyrok więzienia, zatrzymania w szpitalu nakazem ograniczenia sądowego lub podlega nadzorowi kuratora na okres sześciu miesięcy lub więcej, ma Pan/i **prawo** do otrzymania informacji od Jednostki dla Ofiar i Świadców o możliwości skorzystania z odpowiednich programów informowania ofiar po wydaniu wyroku. Jeżeli ma Pan/i mniej niż 18 lat, członek rodziny lub przedstawiciel może skorzystać z programu w Pana/i imieniu.

Ma Pan/i także **prawo** do wystąpienia bezpośrednio do Jednostki Informowania Ofiar o otrzymywanie informacji o zwolnieniu lub ustanowieniu nadzoru skazanego. Musi się Pan/i zarejestrować w Jednostce, jeżeli chce Pan/i otrzymać informacje o zwolnieniu skazanego (w tym o zwolnieniu tymczasowym) lub o nadzorze. Nie dzieje się to automatycznie. Po zarejestrowaniu się w programie, ma Pan/i **prawo** do otrzymania informacji o tym, kiedy skazany opuści areszt lub szpital, lub będzie nadzorowany w ramach wyroku, lub o innych czasowych okresach zwolnienia.

Ma Pan/i też **prawo** do otrzymania możliwości przekazania swojej opinii Jednostce dla Ofiar, lub poinformowania o swoich wątpliwościach co do swojego bezpieczeństwa i do tego, aby były one rozważone w ramach oceny sytuacji, jeżeli skazany złoży wniosek o czasowe zwolnienie lub zwolnienie warunkowe.

Sprawiedliwość naprawcza

Jako ofiara przestępstwa, może Pan/i skorzystać ze sprawiedliwości naprawczej. Jej celem jest próba naprawienia szkód spowodowanych przez przestępstwo. Ofiary korzystające ze sprawiedliwości naprawczej mają szansę powiedzieć co się stało i wyjaśnić wpływ przestępstwa na ich życie. Proces ten jest całkowicie dobrowolny i nie musi Pan/i brać w nim udziału. Sprawiedliwość naprawcza może polegać na pośrednim lub bezpośrednim kontakcie między Panem/Panią a sprawcą. Jeżeli bierze Pan/i udział w programach, w których kontaktuje się Pan/i ze sprawcą, ma Pan/i **prawo** być chronionym/a.

Jeżeli sprawca jest poniżej 18. roku życia, Agencja Sprawiedliwości dla Nieletnich może przeprowadzić konferencję dla nieletnich. Weźmie w niej udział koordynator konferencji, który zorganizuje spotkanie. Innymi uczestnikami będą osoba młoda będąca sprawcą przestępstwa razem z odpowiednią osobą dorosłą, zazwyczaj rodzicem i funkcjonariusz Policji przeszkolony w kwestii konferencji dla nieletnich. Są jeszcze inne osoby które mogą być obecne, takie jak prawnik sprawcy, pracownik socjalny lub pracujący z młodzieżą, bądź ktoś reprezentujący opinię społeczną.

Jeżeli sprawca ukończył 18. rok życia, może Pan/i dostać propozycję udziału w interwencji sprawiedliwości naprawczej (ze strony Urzędu Kuratora Irlandii Północnej lub Służby Więziennej Irlandii Północnej) jeżeli oskarżony otrzymał wyrok więzienia lub później nakaz nadzoru kuratorskiego lub zwolnienie warunkowe.

Składanie skargi

Ma Pan/i **prawo** do bycia traktowanym/a z godnością i szacunkiem przez przedstawicieli wszystkich służb i organizacji, które pomagają Panu/i zgodnie z Kartą Praw Ofiary. Jeżeli tak się nie stanie, lub jeżeli nie otrzyma Pan/i pomocy wynikającej z Karty, ma Pan/i **prawo**, aby dane służby lub organizacja zbadały tą sprawę. Ma Pan/i też **prawo** do otrzymania informacji od przedstawicieli wszystkich służb i organizacji na temat ich procedur rozpatrywania skarg. Wewnętrzny dział do spraw skarg danej organizacji/służby powinien zająć się Pana/i wątpliwościami szybko i dokładnie. Jeżeli jest Pan/i niezadowolony/a z otrzymanej odpowiedzi, może Pan/i powiadomić niezależny organ, taki jak Rzecznik Praw Klienta Irlandii Północnej, Rzecznik praw osób korzystających z pomocy Policji lub Biuro Niezależnej Oceny Skarg (Independent Assessor of Complaints).¹ Dane kontaktowe potrzebne do złożenia skargi na temat służb/organizacji, włączając zgłaszanie jej do niezależnego organu, można znaleźć w **Sekcji 10** oraz **Załączniku B** Karty Praw Ofiary lub pod adresem www.nidirect.gov.uk/victimcharter i www.nidirect.gov.uk/victimcontacts.

Inne formaty

Podstawę niniejszego podsumowania stanowi Karta Praw Ofiary w pełnym brzmieniu. Dostępne są także podsumowanie w wersji łatwej do czytania oraz przewodnik po Karcie skierowany do osób młodych. Podsumowanie i broszura z informacjami dla ofiar przestępstw dostępne są w kilku różnych językach poza angielskim (łotewski, litewski, mandaryński, polski, portugalski i rumuński).² Dokumenty są także dostępne pod adresem www.nidirect.gov.uk/victimcharter. Wersje papierowe i w innych

¹ Wszystkie skargi na temat Policji rozpatruje Rzecznik praw osób korzystających z pomocy Policji dla Irlandii Północnej (Police Ombudsman for Northern Ireland).

² Opiera się to na językach, w przypadku których najczęściej potrzebna jest pomoc tłumacza ustnego w czynnościach wymiaru sprawiedliwości (na Policji i w sądzie).

formatach (w tym pisane alfabetem Braille'a, dużą czcionką, w językach innych niż te podane powyżej itp.) mogą zostać udostępnione na żądanie. Jeżeli przydałby się Panu/i ten dokument w innym formacie, prosimy dać nam znać i postaramy się pomóc. Prosimy skontaktować się z:

Victims and Witnesses Branch
Department of Justice
Castle Buildings
Stormont Estate
Belfast, BT4 3SG

Telefon: 028 9052 0550

Telefon tekstowy: 028 9052 7668

E-mail: DOJVict@dojni.x.gsi.gov.uk